891/12

Den 30. april 2012 blev i sag nr. 78.884:

xxxx xxxx
xxxxxxxxxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har firmapensionsordning i AP Pension. Han klager over en række forhold ved sin pensionsordning, herunder at pensionsalderen blev ændret fra 65 til 67 år. Han ønsker endvidere at få dækket advokatomkostninger.

Selskabet henviser til, at klagerens pensionsordning er omfattet af en ændring i firmapensionsaftalen mellem selskabet og klagerens arbejdsgiver i 1999, og at klagerens eventuelle krav i anledning heraf er bortfaldet ved passivitet eller forældelse. Selskabet henviser i øvrigt til, at udbetaling af ydelser, præmiefritagelse, forrentning og bonustilskrivning er sket i overensstemmelse med forsikringsaftalen.

Efter sagens indbringelse for nævnet har klageren fået bistand af en advokat, som har frafaldet klagepunkterne vedrørende ret til invalidesum, dækning ved kritisk sygdom samt ret til invalidepension før år 2000. Disse punkter vil derfor ikke vil blive berørt i det følgende.

Af selskabets brev af 15/9 2010 til nævnet fremgår bl.a.:

> "Vi har desværre vanskeligt ved at gennemskue, hvad klager ønsker at opnå ved klagen, bl.a. fordi skriften på klagen er vanskelig at læse.
>
> Vi har dog forud for klagen ført en omfattende korrespondance med klager, herunder fx mail af 12. august 2010, som vedlægges som Bilag …, hvori [klager] omtaler en række forhold.

Vi lægger på denne baggrund til grund, at klagen vedrører omfanget af klagers dækning, herunder hvilket aftalegrundlag som gælder for aftalen, og i den forbindelse:
…
B. Om værdien af præmiefritagelse er korrekt beregnet,
C. Om afkast/bonus er korrekt beregnet
D. Om AP Pension har været berettiget til at ændre udløbsalder fra 67 år til 65 år.
…
Selskabet fastholder, at udbetaling af ydelser, præmiefritagelse samt forrentning og bonustilskrivning er sket i overensstemmelse med forsikringsaftalen.

Begrundelse
Sagsforløbet
[Klager] blev gennem ansættelsesforhold omfattet af pensionsordning med tilhørende forsikring i AP Pension i 1991. Klager er omfattet af forsikringsbetingelser (Bilag …), som er vedlagt.

Klagers pensionsordning blev ændret flere gange i perioden 1991 - 1999 dels på grundlag af klagers ønsker om regulering af pensionsbidrag og ydelsessammensætning og dels som følge af jobskifte.

I 1999 blev pensionsaftalen ændret, som følge af at firmapensionsaftalen mellem arbejdsgiver og AP Pension blev ændret. Ved denne ændring blev pensionsalderen nedsat fra 67 år til 65 år. Da klager ikke modtog ydelser fra selskabet og da klagers ordning ikke på anden måde var undtaget fra aftalen, blev denne omfattet af ændringen.

På baggrund af klagers ansøgning, modtog han midlertidig invalidepension fra 1. september 2000 (Bilag …). Ved brev af 3. september 2002 fra AP Pension blev klager tilkendt fuld invalidepension og præmiefritagelse uden yderligere kontrol frem til forsikrede fyldte 65 år i 2017 (Bilag …).

Vi kan oplyse, at klager i 2010 modtager 567.580 kr. i løbende invalidepension.

Af brevet fra september 2002 fremgår endvidere, at der er præmiefritagelse på en supplerende gruppelivsdækning til 1. september 2004. I forbindelse med ophør af præmiefritagelse på gruppelivsdækningen i 2004, fik klager fik tilbud om at tegne fortsættelsesforsikring.

På klagers forespørgsel sendte selskabet mail af 17. september 2004 (Bilag …), som forklarer den manglende sammenhæng mellem pensionsordningen og Gruppelivsdækningen. Efter fornyet forespørgsel sendte AP Pension brev af 22. september 2004, som mere uddybende forklarer klagers dækninger, herunder præmiefritagelse (Bilag …). Klager benyttede ikke muligheden for at tegne fortsættelsesforsikring, og gruppelivsdækningen bortfaldt herefter.

Ved brev af 12. april 2005 har AP Pension på klagers foranledning fremsendt depotregnskab samt en manuel opgørelse af bonusberegningen på klagers policer (Bilag …).

Klager rettede atter henvendelse til selskabet den 5. juni 2010 (Bilag …), hvilket selskabet besvarer ved brev af 6. juli 2010 (Bilag …). Selskabet modtog e-mail fra klager den 12. juli 2010 (Bilag …), som selskabet besvarede ved brev af 21. juli 2010 (Bilag …) og ny henvendelse den 23. juli 2010 (Bilag …), som selskabet besvarer ved et omfattende brev den 6. august 2010 (Bilag …). Herudover har vi modtaget mail af 12. august 2010 (Bilag …), som sel-

skabet ikke fik lejlighed til at besvare, før vi den 24. august 2010 modtog klagen, som er dateret den 14. august 2010, fra Ankenævnet for Forsikring.

Selskabet finder anledning til at fremhæve, at klagen vedrører en police, som har været ændret mange gange over en periode på 20 år. Det har derfor været en systemmæssig udfordring for selskabet at fremsende policemateriale, som ikke længere en gældende. Vi forsøger fortsat om policematerialet kan fremskaffes i yderligere omfang, og dersom dette er muligt, vil materialet blive eftersendt.

…

B. Værdien af præmiefritagelse

Klager har udtrykt undren over værdien af præmiefritagelsen på pensionsordningen, herunder at der ikke indbetales beløb svarende til det sidst indbetalte pensionsbidrag på 105.120 kr. på ratepensionerne.

Det har ikke været muligt for os at gennemskue klagers taloplysninger, og selskabet har tidligere bedt ham præcisere sine spørgsmål.

Dog kan det oplyses, at selskabet i henhold til aftalen (Bilag …) yder fuld præmiefritagelse, hvilket indebærer, at klager stilles som om det sidste pensionsbidrag til ordningen var fortsat efter lønophør. Konkret indbetaler AP Pension i alt 94.936 kr. om året til pensionsordningens ratepensioner, hvilket svarer til indbetalingen til ratepensionerne forud for lønophør. Forskellen på det tidligere pensionsbidrag og præmien til ratepensioner skyldes, at der før pensionering blev betalt præmie til forsikringsdækninger, som nu enten er bortfaldet eller aktive, hvorfor præmien ikke betales. Forsikrede har med præmiefritagelse ret til at blive stillet som om pensionsbidraget var fortsat - ikke bedre.

På denne baggrund fastholder selskabet, at klagers præmiefritagelse ydes i overensstemmelse med aftalen, idet klager pensionsmæssigt er stillet, som om sidste pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.

C. Beregning af bonus og afkast

Klager har stillet spørgsmål om afkast og rente er korrekt beregnet. Selskabet har i brev af 21. juli 2010 (Bilag …) forsøgt at redegøre for afkastet. Det fremgår heraf, at pensionsordningen forrentes i overensstemmelse med beregningsgrundlaget med AP Pensions til enhver tid gældende depotrente, som for nuværende udgør 4 pct. efter pensionsafkastbeskatning. Yderligere er det oplyst, at der tilskrives månedlig bonus på ratepensioner, medens bonus på invalidepensioner opsamles i løbet af året og anvendes til forhøjelse af pensionen hver 1. januar.
Klager henviser til at selskabet har afgivet en garanti på 5 pct. og henviser til policen fra 1991, hvoraf fremgår, at:

'Dækningen ved invaliditet og dødsfald forudsætter en rente på 5% af pensionsbidrag og opsparing. Dækning er garanteret - også hvis renten i en periode er under 5%.'

For det første henledes opmærksomheden på at det efter påtegningens ordlyd alene er dækninger ved invaliditet og død, som har garanteret rente, mens dækning på aldersopsparing ikke er omfattet af garantien. Klager ses ikke at have bestridt, at invalidepensionen er korrekt beregnet.

For det andet er policen fra 1991 som anført ovenfor ændret flere gange siden 1991, herunder især ved ændring af firmapensionsaftale med arbejdsgiver i 1999, og i forbindelse med pensionering i 2002, hvorfor klager ikke kan støtte ret på den oprindelige police længere.

Selskabet gør på denne baggrund gældende, at ydelser og bonus er beregnet i overensstemmelse med aftalen og med selskabets beregningsgrundlag, som er anmeldt til Finanstilsynet.

Ændring af aftalegrundlag
Klager har tidligere anfægtet, at det er i overensstemmelse med pensionsaftalen, at pensionsalder er 65 år.

Da klager oprindeligt blev omfattet af firmapensionsaftale i 1991 var pensionsalder aftalt til 67 år og de oprindelige policer udstedt i overensstemmelse hermed.

På daværende arbejdsgivers foranledning blev pensionsaftalen ændret i 1999, hvor arbejdsgiver og AP Pension indgik ny pensionsaftale, som regulerer rammerne for medarbejdernes pensionsordninger.

I aftalen (Bilag …) fremgår bl.a. af § 2, at 'eksisterende pensionsordninger i AP Pension for nuværende medarbejdere i … overføres til denne overenskomst pr. 1. januar 1999.' Videre fremgår af aftalens § 6, at 'Invalidepensionen udbetales fra 3 månedersdagen, og så længe invaliditeten varer, dog længst til den 1. i måneden efter det fyldte 65. år.'

Der findes os bekendt ingen domsafgørelse om arbejdsgivers adgang til at ændre firmapensionsaftaler, men det antages i den juridiske teori, jf. Mads Bryde Andersen og Jens Kristiansen, Arbejdsmarkedspension, DJØF's Forlag 2009, fx side 68 og 112, at arbejdsgiver kan ændre firmaaftalen med virkning for sine ansattes fremtidige pensionsbidrag. Det er på samme måde anerkendt, at ændringsadgangen for (tidligere) ansatte med en dækning under udbetaling, dvs. hvor forsikringsbegivenheden allerede er indtrådt, er langt mere begrænset. Selskabet anerkender derfor, at pensionsaftalen næppe kunne ændres med virkning for klager, dersom han på ændringstidspunktet havde modtaget invalidepension fra selskabet.

Da ændringen blev gennemført i 1999, hvor klager fortsat var i arbejde, og forsikringsbegivenheden ikke var indtrådt, og da der ikke blev truffet særlig aftale om klagers pensionsordning ved ændringen, er ændringen efter selskabets opfattelse bindende for klager.

Det forhold, at den lidelse, som senere førte til udbetaling af invalidepension, var debuteret inden ændringen, har efter selskabets opfattelse ingen betydning. Det afgørende må være, om forsikringsbegivenheden er indtrådt og forsikringen er under udbetaling.

Hertil kommer at klager efter selskabets opfattelse har mistet ret til indsigelse mod ændringen i 1999 med henvisning til, at han har været bekendt med ændringen siden 1999, og til at han ikke tidligere har fremsat indsigelser mod ændringen, hverken ved ændringen eller da han modtog brev af 3. september 2002 om tilkendelse af invalidepension til 2017, svarende til klagers 65. år.

På baggrund af ovenstående er det selskabets opfattelse, at alle forhold omkring klagers pensionsordning er i overensstemmelse med aftalegrundlag."

Klageren gør i brev af 26/9 2010 til nævnet bl.a. gældende, *at* selskabet ikke kan ændre pensionsaftalen, efter at han i 1994 fik stillet diagnosen Parkinsons, *at* regulering af

ydelser skal ske med garanteret minimum, og *at* hans løn, der lå til grund for beregningerne i 1999, udgjorde 876.000 kr. og var stigende med 5 % årligt.

Selskabet henviser i brev af 15/10 2010 til nævnet til sit tidligere indlæg for nævnet og anfører derudover bl.a.:

"Det er en forudsætning for, at Ankenævnet for Forsikring kan behandle sagen, at der består en tvist mellem klager og selskabet, ligesom klager skal oplyse til Ankenævnet for Forsikring, hvad klager ønsker at opnå hos Ankenævnet for Forsikring.

I brevet af 26. september fra klager rejses en lang række spørgsmål omkring klagers forsikring i AP Pension. Vi har ud fra brevet udledt, hvad klager ønsker at opnå, nemlig at:

1. klager ønsker betaling af advokat
2. klager mener ikke, at AP Pension har svaret på klagers henvendelser 3. klager mener, at han har ret til udbetaling af invalidesum

…

5. klager mener, at pensionen ikke er beregnet ud fra den rigtige løn
6. klager mener, ikke at AP Pension og arbejdsgiver var berettiget til at indgå aftale om ny firmapensionsordning, som klager blev omfattet af.

…

Ad 1. Klager ønsker betaling af advokat
Klager spørger, om han kan få dækket sine omkostninger til en advokat under policen eller på anden måde.

Vi er enige i, at det kunne være hensigtsmæssigt, hvis klager fik en advokat til at gennemgå forsikringsforholdet, men der er ikke mulighed for at betale advokatomkostninger under policen.

Vi har overvejet kulancemæssigt at deltage med betaling af eventuelle advokatomkostninger, men afstår herfra med henvisning til, at selskabet ikke mener, at der består en berettiget og klar tvist mellem selskabet og klager. Klagers økonomiske forhold har også indgået i vurderingen.

AP Pension afviser, at klager har krav på betaling af advokatomkostninger, og overlader spørgsmålet til Ankenævnet for Forsikrings afgørelse, i det vi gør opmærksom på, at det der kendetegner sager ved private ankenævn, herunder Ankenævnet for Forsikring, er, at sagen kan indbringes uden brug af advokat. Dette er ligeledes i overensstemmelse med Ankenævnet for Forsikrings praksis på området, idet vi henviser til kendelserne 77.276, 76.996 og 76.792.

Ad 2. Klager mener ikke at AP Pension har svaret på klagers henvendelser
Det fremgår af brevet fra klager, at 'jeg har flere gange forsøgt at få AP til at redegøre for mine rettigheder uden held'.

Selskabet bestrider rigtigheden heraf. Som anført i vort brev til Ankenævnet for Forsikring af 15. september 2010 har selskabet siden 2004 forsøgt at besvare klagers spørgsmål …

…

Ad 5. Klager mener at pensionen ikke er beregnet ud fra den rigtige løn
Klager anfører, at hans løn i perioden har oversteget den løn, der er anført i policerne.

Klagers forsikring er oprettet som led i dennes ansættelse som en firmapensionsordning, hvor dækningerne fastsættes ud fra den pensionsgivende løn, som arbejdsgiver indberetter til selskabet. Præmien beregnes ud fra arbejdsgivers oplysninger om pensionsgivende løn, og det er uden for selskabets indflydelse, om den indberettede løn, som ligger til grund for beregning af dækningerne, er korrekt. Dækningerne er beregnet ud fra den modtagne præmie og selskabets anmeldte beregningsgrundlag.

Forskellen på klagers udbetalte løn og indbetalingerne til AP Pension kan skyldes at ikke alle løndele har været pensionsgivende. Hvis klager mener, at arbejdsgiver har indberettet for lidt, foreslår vi at klager retter henvendelse til sin tidligere arbejdsgiver herom.

Ad 6. Klager mener sig ikke omfattet af ændret dækning, som var aftalt mellem AP Pension og arbejdsgiver

…

Klager anfører, at han skulle have gjort indsigelse mod ændringen. AP Pension har ingen notater herom. Vi kan se, at klager har rettet henvendelse med usikkerhed om han stadig var omfattet af dækningen, hvilket er besvaret ved det af klager vedlagte brev af 21. februar 2010 (klagers bilag …).

Klager kunne ved modtagelse af brev af 3. september 2002 se, at tilkendelse af invalidepension løb til 2017, svarende til klagers 65. år, men klager har heller ikke reageret i den forbindelse. Da klager ikke tidligere har protesteret mod den ændrede udløbsalder, har han efter selskabets opfattelse under alle omstændigheder mistet retten til at gøre indsigelse gældende mod ændringen i 1999 grundet passivitet."

Klagerens advokat har i brev af 23/3 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg vil i det følgende tage udgangspunkt i AP Pensions brev af 15. oktober 2010 til Ankenævnet for Forsikring.

1 Advokatomkostninger

Under hensyn til, hvor vanskeligt og uoverskueligt forsikringsforholdet er, blandt andet og ikke mindst som følge af de ændringer, der er gennemført undervejs i forsikringsforholdet, herunder den væsentlige ændring af pensionsalderen, der fandt sted ved overenskomsten af februar/marts 1999, bør ankenævnet og AP Pension anerkende, at det for en modtager som [klager] af invaliditetsydelser kan være forbundet med betydelige vanskeligheder at danne sig et overblik over, at analysere og at drage konklusioner vedrørende forsikringsforholdet og forsikringsselskabets forpligtelser. Som det vil fremgå nedenfor, henstår der efter min vurdering fortsat uklarheder, og dette såvel som det hidtidige forløb demonstrerer et behov for antagelse af sagkyndig bistand, som bør føre til anerkendelse af at honorere rimelige omkostninger til forsikringstagerens advokat i forbindelse med klagesagen.

2 Besvarelse af [klagers] henvendelser

Som nævnt under punkt 1 foreligger der efter min vurdering fortsat uklarheder om [klagers] rettigheder i forsikringsforholdet. For at såvel ankenævnet som [klager] og jeg kan vurdere, hvorvidt AP Pension har opfyldt sine forpligtelser, må jeg således anmode om, at AP Pension opfordres til at fremkomme med følgende oplysninger:

a. En fuldstændig redegørelse for udviklingen i [klager]s pensionsdepot aftaleperioden med henblik på verifikation af, at depotet løbende er blevet forøget korrekt på samme måde, som hvis [klager] (eller hans arbejdsgiver) løbende havde fortsat præmieindbetalingen.

Jeg henviser til præmiefritagelsesreglerne i forsikringsaftalens afsnit 1, § 5, stk. 3, jf. afsnit 2, § 1, stk. 1.

I tilknytning til denne anmodning bemærker jeg, at der efter det for mig oplyste nyligt synes gennemført en ekstraordinær forhøjelse af præmieindbetalingerne (policetillæggene nr. 220, 221, 222 og 223). Denne ændring ønskes særskilt belyst. Jeg forventer, at det af redegørelsen fra AP Pension blandt andet vil fremgå, hvorledes de i sin tid foretagne arbejdsgiverbidrag er afspejlet i depotets udvikling, herunder for årene 1999 og 2000.

b. En redegørelse for beregningen af udviklingen i invaliditetsydelsen fra 2001 til 2010 med henblik på verifikation af, at den for invaliditetsydelsen gældende rentegaranti løbende har været opfyldt.

c. En redegørelse for grundlaget for, at AP Pension pr. 1. september 2004 lod præmiefritagelsen for gruppelivsdækningen i forsikringsforholdet bringe til ophør. Kopi vedlægges af skrivelse af 3. september 2002 fra AP Pension til [klager] (Bilag …), brev af 22. september 2004 fra AP Pension til [klager] (Bilag …) og overenskomst af februar/marts 1999 mellem Dansk Investeringsfond med tilhørende selskaber og AP Pension (Bilag …), idet der henvises til overenskomstens § 6, side 7. Den her omhandlede bestemmelse om præmiefritagelse indeholder ingen begrænsning af AP Pensions forpligtelse til at opretholde gruppelivsdækningen med præmiefritagelse.

AP Pension anmodes endvidere om at oplyse, om AP Pensions brev af 6. juni 2010 til [klager] skal forstås således, at der ikke sker ændringer i udbetalingens størrelse (bortset fra sædvanlig løbende reguleringer) ved [klagers] overgang fra invalidepension til alderspension den 1. februar 2017.

…

5 Beregningsgrundlag for pensionen

Det anerkendes, at det var den faste løndel i [klagers] ansættelsesforhold, der dannede grundlag for præmieindbetalingen, mens [klager] endnu var i ansættelse, og at denne tilsvarende er udgangspunktet for beregningen af invaliditetsydelser.

6 Ændringen af pensionsordningen i 1999

Det anerkendes, at [klagers] daværende arbejdsgiver har kunnet indgå den overenskomst fra februar/marts 1999, der blandt andet indebar, at begyndelsestidspunktet for udbetaling af alderspension ændredes fra 67 år til 65 år. [Klager] har imidlertid oplyst, at han ved tidligere, væsentlige ændringer i aftaleforholdet har haft mulighed for at tage stilling til ændringerne, idet han har skullet tiltræde ændringerne eksplicit. [klager] måtte derfor have en forventning om, at skulle tiltræde reduktionen af pensionsalderen fra 67 år til 65 år, hvis aftalen på dette punkt skulle have virkning i forhold til ham.

Det gøres gældende, at [klagers] udtrykkelige tiltræden af vilkårsændringen vedrørende udsættelse af tidspunktet for overgang fra invalidepension var nødvendig for, at dette vilkår fik virkning i forhold til ham. I mangel af sådant samtykke gøres det gældende, at [klager] har krav på invalidepension til han fylder 67 år."

Af selskabets brev af 12/4 2011 til nævnet fremgår bl.a.:

"1. Betaling af advokatomkostninger
2. Manglende svar på klagers henvendelser
3. Ret til udbetaling af invalidesum
4. Ret til invalidepension før september 2000

5. Pensionen ikke beregnet ud fra den rigtige (højere) løn
6. Klager er ikke bundet af aftale om ny firmapensionsordning i 1999

Vi forstår advokatens brev således, at klager frafalder punkt 2 - 5, ligesom klager frafalder krav om udbetaling af Forsikring ved visse kritiske sygdomme.

Af de oprindelige klagepunkter udestår herefter alene følgende klagepunkter:

1. Betaling af advokatomkostninger, og
2. Klager er ikke bundet af aftale om ny firmapensionsordning i 1999

Herudover har klagers advokat i brev af 23. marts 2011 stillet en række spørgsmål til selskabet om ordningens karakter, som selskabet har besvaret overfor advokaten direkte ved separat brev, som vedlægges i kopi. Baggrunden herfor er, at der er tale om afklarende spørgsmål, og idet der ikke foreligger en tvist, som kan behandles ved Ankenævnet for Forsikring.
…

Ad 2. Klager mener sig ikke omfattet af ændret dækning, som var aftalt mellem AP Pension og arbejdsgiver
…
Klagers advokat anerkender nu, at klagers arbejdsgiver kunne indgå ny overenskomst med selskabet om ændring af udløbstiden for invalidepension. Advokaten bestrider dog konkret, at klager er bundet heraf og henviser til, at klager havde en forventning om, at han skulle godkende ændringer i pensionsaftalen mellem selskabet og arbejdsgiver, fordi denne ved tidligere væsentlige ændringer i aftaleforholdet havde haft mulighed for at tage stilling til disse.

Bortset fra, at klager i kraft af sin stilling kunne have haft en særlig indflydelse på tidligere ændringer i pensionsaftalen mellem selskabet og arbejdsgiver, er det uklart for selskabet hvilke ændringer i pensionsaftalen, som klager personligt har godkendt herunder hvilke væsentlige ændringer, som klager henviser til. Klager opfordres derfor ved sin advokat til at oplyse, hvilke ændringer, der henvises til, og dokumentere, at klager personligt har godkendt at ændringer aftalt mellem selskabet og arbejdsgiver.
…
Vi gør for god skyld opmærksom på, at størrelsen af invalidepension bl.a. fastsættes ud fra løbetiden, og at invalidepensionen i perioden 2000 til dato ville have været ca. 7.000 kr. lavere pr. år, dersom udløbsalderen var 67 år."

Selskabet er i brev af 12/4 2011 til klagerens advokat fremkommet med en redegørelse for de enkelte spørgsmål om beregning under punkt 2 i advokatens brev af 23/3 2011 til nævnet. Selskabet anfører, at der alene gennem tidskrævende manuelle beregninger kan tilvejebringes en redegørelse over udviklingen i depot og invalidepension. For så vidt angår invalidepensionen bemærker selskabet, at der er tale om et gennemsnitsrenteprodukt, som ikke er omfattet af en rentegaranti. Endvidere oplyser selskabet, at der ikke er indført præmiestigning på de omhandlede policer, og at præmiefritagelsen for gruppelivsdækningen bortfaldt den 1/9 2004 i henhold til forsikringsbetingelserne. Par-

terne har efterfølgende haft yderligere korrespondance om beregninger og tilskrivninger af ordningen, hvilket har resulteret i et møde mellem parterne for en drøftelse heraf.

Klagerens advokat har i brev af 10/6 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Af AP Pensions brev af 12. april 2011 til mig fremgår, at selskabet ikke ser sig i stand til at frembringe den af mig ønskede dokumentation for udviklingen i [klagers] pensionsdepot. Jeg finder dette både beklageligt og problematisk al den stund, min klients usikkerhed blandt andet vedrører, hvorvidt og hvorledes hans depot er blevet fuldt godskrevet i overensstemmelse med forsikringsvilkårene.

…

2 [Klagers] bundethed af aftalen fra 1999 om 'modulpension" mellem Dansk Investeringsfond med tilhørende selskaber og AP Pension I samt AP Pension II

Aftalen fra 1999 afløste, så vidt ses, en aftale fra maj/juni og oktober 1997 mellem de samme parter om duetpension. Indtil da forelå, så vidt jeg kan konstatere, ingen egentlig firmapensionsordning, og den pensionsordning, [klager] indtil da havde, var individuel. Det er [klagers] opfattelse og erindring, at det forud for 1999 var en anerkendt forudsætning for, at han skulle acceptere de ændringer i sit pensionsforhold, som fulgte af de hidtidige aftaler mellem … og AP Pension og mellem ham og AP Pension, at han eksplicit tiltrådte sådanne, og at en sådan tiltræden rent faktisk fandt sted de gange, det var aktuelt. Dette kom ifølge [klager] til udtryk ved, at han paraferede et eksemplar af et forsikringsdokument, jf. hans parafering nederst side 2 på vedlagte kopi af pensionsoversigt pr. 1. oktober 1995 (bilag …) (svarende til tilsvarende godkendelse på bidragsoversigt af 14. maj 1992 (bilag …)). Ifølge [klager] var hans påtegninger ønsket af AP Pension som udtryk for hans godkendelse, og de påtegnede dokumenter blev ifølge [klager] - af samme grund returneret til AP Pension.

[Klager] oplyser, at han i forbindelse med ændringen af firmapensionsordningen i 1999, hvor pensioneringstidspunktet ændredes fra 67 år til 65 år, netop ikke meddelte nogen godkendelse, men over for AP Pensions forsikringsagent, …, tilkendegav en forudsætning om, at vilkårene for hans vedkommende ikke blev ændret. Nogen skriftlig bekræftelse herpå modtog [klager] ikke, men ved at undlade positivt at godkende ændringerne (på samme måde som ved tidligere ændringer) fandt [klager] sig betrygget ved, at det hidtidige vilkår om pensioneringstidspunktet fortsat var gældende. Det fastholdes på den baggrund, at dette fortsat er tilfældet.

Det er ubestridt, at [klager] efterfølgende adskillige gange har modtaget meddelelser fra AP Pension, hvori det er anført, at overgangen fra invalidepension til alderspension indtræffer ved hans 65. år, men - muligt på grund af [klager]s svingende helbredsmæssige situation - har han ikke tillagt dette betydning, men fæstet lid til, at han som følge af sin manglende godkendelse af ændringerne i 1999 fortsat havde krav på invalidepension indtil sit 67. år. Jeg gør gældende, at dette har været berettiget, og at jeg fastholder således, at [klager] fortsat er berettiget til invalidepension indtil sit fyldte 67. år.

Til oplysningen i AP Pensions brev af 12. april 2011 til ankenævnet om, at invalidepensionen i perioden 2000 til dato ville have været ca. 7.000 kr. lavere pr. år, dersom udløbsalderen var 67, er alene at bemærke, at dette forhold efter min bedømmelse er uden betydning, idet [klager] ikke har eller har haft indsigt i de beregningstekniske forhold vedrørende invalidepensionen. Betydningen af dette forhold må AP Pension derfor bære risikoen for."

Selskabet er i brev af 29/6 2011 til nævnet bl.a. fremkommet med følgende bemærkninger:

"*Advokatomkostninger*
For så vidt angår spørgsmålet om advokatomkostninger, henvises til vores tidligere breve i sagen og til fast praksis i Ankenævnet for Forsikring. Vi bemærker i den anledning, at der indtil nu ikke er dokumentation for, at det har været nødvendigt for at varetage klagers rettigheder i forhold til selskabet, at denne har været bistået af advokat. Tværtimod har klagers advokat indtil nu alene givet AP Pension medhold i en række klagepunkter.

Ændret pensionsalder
…
Klagers påståede forudsætninger om, at han individuelt skulle godkende indholdet af rammeaftalen mellem arbejdsgiver og AP Pension, er ikke sædvanlige og har ikke været kendte for AP Pension. Sædvanligvis bindes de ansatte af arbejdsgivers aftale med pensionsleverandør. Fx ville arbejdsgiver kunne skifte pensionsleverandør med den virkning at de ansatte skal tåle at deres pensionsordning fremadrettet går til en anden pensionsleverandør og muligvis med en anden sammensætning. Vi henviser til det tidlige anførte herom. AP Pension er ikke bekendt med, at der skulle være særlige forhold omkring klagers pensionsordning, som har samme ramme som de øvrige ansatte hos arbejdsgiveren.

Selskabet fastholder som hidtil, at klager har fortabt eventuelle rettigheder på grund af sin passivitet. Selskabet bestrider, at klager, som i hele perioden har haft kontakt til selskabet og løbende anmodet om særlig udskrifter og servicering, ikke skulle have haft mulighed og lejlighed til at anfægte aftalen, hvis han ikke følte sig bundet af den.

Selskabet finder anledning til at fremhæve, at dersom det måtte vise sig at klager ikke er bundet af den ændrede udløbsalder, vil pensionerne blive nedsat som tidligere anført, da selskabet i modsat fald ikke overholde de for dækningen gældende beregningsgrundlag.

Beregninger
For så vidt angår kravet om beregninger, der kan betrygge klager i, at hans depot er godskrevet i overensstemmelse med forsikringsvilkårene, bemærkes endnu engang at sådanne opgørelser ikke findes i IT-systemer, fordi klager er berettiget til udbetaling, og forsikringen dermed rent teknisk er blevet aktiv. Sådanne opgørelser kræver derfor manuelle aktuarmæssige beregninger, som AP Pension alene udfører mod timebetaling, da det ikke er en del af vores sædvanlige forretningsområde. I denne sammenhæng finder selskabet anledning til at fremhæve, at klagers pension er blevet behandlet i.o.m. med det anmeldte beregningsgrundlag, og at dette løbende påses af såvel selskabets ansvarshavende aktuar som af Finanstilsynet, som har været på inspektion i selskabet flere gange i den mellemliggende periode."

Klagerens advokat er herefter udtrådt af sagen, og klageren har sendt brev af 21/12 2011 til nævnet. Heraf fremgår bl.a.:

"I ovennævnte sag skal jeg fastholde mine krav om at få den Pension, jeg har aftalt og er berettiget til hos AP Pension.

Dels om AP pension og arbejdsgiver kan aftale og har aftalt ændring af periode fra 67 år til 65 år for udbetaling af invalide pension og rate pension og hvis ikke, hvad har jeg krav på.

Ifald ændring er berettiget, får jeg så udbetalt den invalidebetaling og ratebetaling, jeg har krav på og hvis ikke så pålægge AP Pension at korrigere og udbetale, hvad de er pligtig til.

I forbindelse med sagen har jeg anmodet om at få dækket omkostninger til advokat. Dette er blevet nægtet, alligevel har jeg bedt advokat … om hjælp , fordi han i sin tid var den advokat der op gennem årene var involveret i de selskabsretlige sager for koncernen og kendte historikken.

Vi var kommet langt med indhentning af dokumentation, men i forbindelse hermed har [advokat] måttet meddele at han ikke kan færdiggøre sagen og foreslået, at jeg får anden hjælp,

Jeg vil derfor fremlægge den dokumentation ,vi er kommet frem til Pensionsaftalen med AP Pension, mig og A. hvor B. var et datterselskab blev i sin tid indgået 1 .okt,1991. se punkt 10 og 11 i ansættelsesaftale.

Der blev indgået en firmapensionsordning tilknyttet en frivillig pensionsordning og hvor aftalen underskrives og paraferes af mig.

Kopi af aftale vedlægges, den 50% invalidepension af løn og ratepension stigende op til 12 % af løn med bonus

I slutningen af 1994 får jeg stillet diagnosen Parkinsonsygdom. Dette meddeles mine direktører …

I 1995 sker en mindre ændring af min police og firma policen et tillæg underskrives og paraferes, hvorvidt oplysning om min diagnose gives videre er uvist, men oplysning om at alle de forsikrede er i arbejde gives.

Ændring er 5% garanteret invalideydelse, og lidt ændret rate forløb tillæg underskrives, hovedpolice paraferes, og grundløn ændres. Kopi vedlægges. Jeg henviser til side 2 øverst 5% garanteret ydelses stigning, og lidt ændret ratestigning.

A., der er børsnoteret selskab, tager navneforandring til C. og i 1997 sælges selskabet, hvor B. sælges tilbage til D., som er oprindelig ejer af B. Siden min ansættelse i 1983 har haft en væsentlig andel af udviklingen af administrationsselskabet og de dertil knyttede selskaber, og da jeg er Parkinsonramt, med den viden at min sygdom som er en uhelbredelig kronisk sygdom giver mig en tidsmæssig begrænsning i min arbejdsformåen, så er det væsentligt, at jeg forbliver og at mine forsikringsforhold opretholdes .

Der indgås aftale herom, se memo af 23 juni 1997 og ansættelsesaftale af 5.08.97 mellem B. og undertegnede. Kopi vedlagt se § 9. Direktøren indtræder i den generelle pensionsordning som overføres fra C. og de tilknyttede B. og fortsætter med indbetaling 6% fra B. og 6% fra direktøren. De til C. tilknyttede ordninger overføres. Kopi vedlagt af ansættelsesaftalen.

Se & [§] 10 i ansættelsesaftalen, som siger 67 års alderen er pensionsalder. Der vedlægges kopi af lønseddel fra 1996 og 1997 hvoraf fremgår at betalingsændring er foretaget og registreret. Se lønseddel af september 1997 sammenholdt med lønseddel 1996..Det har ikke været skjult at jeg havde parkinson tværtimod var det en af årsagerne til at jeg blev og fortsatte i dette kendte arbejdsområde. Det var dog kun direktion og nogle få der sad med forsikringen der var vidende.

Det er derfor også efter min bedste overbevisning grunden til at AP ved ændring i 1999 stiller krav om dokumentation for min sygdom, fordi de har kendskab. Det er i 1999 at B. forhøjer deres andel til 8% og det er først i oktober 1999 der indbetales. Jeg har ikke fornemmelsen af, at der for mit vedkommende er tale om ændring af min police, jeg har aftalt dette i 1997, og forventer en så stor ændring skal særskilt aftales .

Jeg tror at det alene et tillæg og generel ændring for nye medarbejdere i koncernen, jeg underskriver ikke et policetillæg for ændringer, som jeg har gjort i 1991 og 1992 og 1995. Jeg vedlægger lønsedler for 1998, 1999 og 2000 fra B. Jeg har på intet tidspunkt fra AP fået oplyst hvorledes min totale dækning er, jeg har ikke før 2010 fået besked om at de ville påberåbe forældelse eller passivitet.

Det fremgår ikke af policen at der ved invaliditetserstatning er forældelse tværtimod siger policeteksten at invaliditet kan anmeldes indtil død. Jeg har løbende fået policetillæg, uden at det er præciseret at der skal reageres inden for en frist, er i dag ved police nummer …23 ved ikke om der sker flere ændringer, som alene er styret af AP.

Jeg har løbende spurgt til forholdene omkring min dækning, og også problemet 65 år eller 67 år men været enig med …, sagsbehandler i AP, i at problemet først opstod når jeg blev 65 og hvis jeg blev dette. Jeg har hele tiden forventet at AP Pension gav mig den dækning jeg var berettiget til. De har ikke grund til andet. Troede faktisk at 50% invalidepension var af 720.000 kr. (løn på diagnosetidspunkt) og at forskel på reguleringen og de 2 policeforløb var garanteret pension og ugaranteret.

I samarbejde med AP Pension har [advokat] og jeg forsøgt at få dokumentation for de rateindbetalinger der er foretaget. Indtil dato har jeg fået dokumentation for depotudviklingen på rateindbetalingen der var 70.080 kr. om året, som nu er reguleret. En regulering der først er påbegyndt i 2010 efter sagen er opstartet. Jeg har hele tiden fået at vide via pensionsinfo at depot og indbetaling var 70.080. Dokumentationen for forløbet med en årlig stigning er først sket i 29 august 2011 og uden forklaring om forventning til fremtid.

Jeg vedlæger pensionsinfo indhentet af mig 06.04-2009 hvoraf fremgår tidligere forventninger, dette sammenlignet med nye ændringer opgjort 29 august 2011.

Jeg har bedt om en lignende opgørelse for det andet depot og for depotets indbetalingsforløb fra 1998 til 1999 og 2000, jeg vedlægger nogle af de lønsedler for perioden hvoraf mine indbetalinger fremgår. Der er ikke overensstemmelse mellem det jeg har indbetalt og de rateindbetalinger AP Pension har beregnet sig frem til ved godtgørelsen på skadestidspunktet.

Jeg har ikke fået specifikationer fra AP for tiden efter og til i dag. Tværtimod har AP oplyst at opgørelse af det andet depot vil koste ca. 40.000 selvom de løbende har fået adm. bidrag og selvom de tidligere har meddelt at det koster 1500 kr. for opgørelse af depotet .

Jeg har meddelt at jeg ville betale for at få dokumentation. Den er vigtig for forståelse af problematikken og interessant fordi jeg i 2010 også her fik en forhøjelse som ikke tidligere har fremgået.

Med hensyn til invalidepension så var det aftalt 50 % af lønnen. Min sidst kendte grundløn var i oktober måned 1999 73.000 kr og der indbetales på rate den nye forhøjelse på 8 % eller kr 5.840 og 8 % af tidligere løn på 65.000 eller kr 5.218,32 samt mine 4% 2.920 nedsat fra 6% på grund af 12% grænsen og min sygdom eller til 2.920 kr, denne indbetaling fortsætter ind i

år 2000 se lønsedler januar 2000 og ved APs overtagelse af forpligtelsen 01.09.2009, kopi vedlagt.

I brev af 2 september 2011 forsøger APP at forklare hvordan de er kommet frem til beregninger for de policer beløbene er indbetalt på. For det første bestrider jeg ikke at de beløb der er tilgået APP er registreret, men jeg bestrider at de er indgået i tilstrækkelig grad så de på rette vis kommer mig til gode ved fremtidige præmiegodtgørelser. Den mig lovede eller garanterede ydelse er ikke sket. På nuværende tidspunkt hvor vi er ved police ændring nr 23 har det ikke været muligt at se fejlene Jeg stiller spørgsmål ved 50 % invalidepension reguleres ikke på samme grundlag, er dette ikke en fejl, skal den ikke have samme % tilvækst. 50% af 73.000 kr er det ikke 36.500 hvorfor får jeg 29.390 den 1.09.2001 på en police og 7.313,88 kr på den anden, indtil da er der kun indgået 1/2 pension og ingen tilvækst.

Den af arbejdsgiver indbetalte mdl pensionspræmie på kr 343.10 skal ikke fragå min præmiebetaling for fremtiden, i hvert fald ikke for alle årene. Ratebetaling har en 12% aftale med årlig tilvækst. Det betyder at de 8 % eller kr 5.840 er ok som start rate jeg kan ikke vurdere om tilvækst er korrekt medens 4 % udgør 2.920 kr med årlig tilvækst, som jeg mangler beregning på.

Mit hovedsynspunkt er at AP i 1997 ved min ansættelse i A. får at vide mine særaftaler om pensionsindbetaling. Disse er i henhold til de af mig og arbejdsgiver aftalte i 1991 med tillæg 1995 50 % invaliditet og 12 % ratebetaling af grundløn med en garanteret del og en bonus del. Det er oplyst overfor arbejdsgiver at jeg har diagnosen parkinson og pensionsaftale til 67 år. Det berettiger ikke AP og arbejdsgiver til at ændre de allerede indgåede aftaler uden at drøfte det med mig og uanset generelle ændringer kan accepteres så skal indgåede særaftaler respekteres, jeg kunne forestille mig at AP Pension blev pligtig til at dokumentere sagen og en uvildig Forsikringsberegner fik til opgave at fastlægge aftalegrundlaget."

Klageren er fremkommet med yderligere bemærkninger i brev af 22/12 2011 til nævnet.

I brev af 16/1 2012 til nævnet gør selskabet gældende, at klagerens pensionsordning er beregnet i henhold til de anmeldte beregningsgrundlag, og at klageren ikke har krav på at modtage manuelle historiske beregninger over sine depoter på en forsikring, som er virksom. Derudover fremgår bl.a.:

"**Begrundelse**
Det er ikke ganske klart, hvad klager ønsker at opnå med sin seneste klage. I brevet fremfører klager atter en række forhold, som i forhold til sagens hidtidige forløb kan opregnes som:

1. Klager mener sig ikke omfattet af obligatorisk pensionsaftale indgået mellem klagers arbejdsgiver og AP Pension i 1999.
2. Klager mener, at pensionen er beregnet ud fra forkerte forudsætninger
3. Klager mener, at der er sket fejl ved beregning af hans forsikringer og pension

Ad 1 - klager mener sig ikke omfattet af pensionsaftale
Firmapensionsaftalen fra 1999 medførte ændringer i den tidligere pensionsaftale. Således ønskede arbejdsgiver, idet starttidspunkt for alderspension blev ændret fra 67 til 65 år i overensstemmelse med den dagældende netop ændrede folkepensionsalder, hvilket medførte en tilsvarende afkortning af løbetiden for invalidepension fra 67 til 65 år. Samtidig blev præmie-

beregningen ændret fra individuel præmie til solidarisk præmie, hvilket medførte en betragtelig nedsættelse af præmien og dermed en forhøjelse af aldersopsparingen til fordel for medarbejderne.
…
I lyset af klagers seneste breve finder vi anledning til at fremhæve, at klagers ansættelses og aflønningsforhold er selskabet uvedkommende, forstået således, at klagers pensions- og forsikringsforhold er oprettet på grundlag at den med arbejdsgiver indgåede obligatoriske pensionsaftale samt de indbetalinger af pensionsbidrag, som selskabet modtog løbende fra arbejdsgiver om medarbejdernes aflønning og endelig ud fra medarbejderens valg af ydelser indenfor aftalens rammer.

Selskabet er hverken i forbindelse med firmaaftalens indgåelse eller efterfølgende blevet oplyst om, at denne ikke skal gælde for klager. Tværtimod fremgår det af aftalens § 1 **(Bilag …),** at 'alle fastansatte' er omfattet af aftalen. Selskabet fastholder, at klager som alle andre medarbejdere i virksomheden, var omfattet af pensionsaftalen og de heri anførte betingelser, herunder ændringer i præmieberegning og udløbsalder.

Måtte Ankenævnet for Forsikring mod forventning komme frem til, at klager ikke var omfattet af den obligatoriske pensionsaftale, må klagers pensionsordning ændres i sin helhed med tilbagevirkende kraft til den ordning han var omfattet af før ændringen, herunder en langt højere præmie til invalidepensionsdækningen og heraf følgende lavere aldersopsparing.
…
Ad 3 - klager mener, at der er sket fejl i beregning af hans policer
Klager har krævet at få dokumentation for historiske beregninger af såvel ratepensioner som invalidepension, idet han har bestridt, at ydelserne er korrekt beregnet. Henset til at der er forløbet 13 år siden pensionsordningen blev ændret og mere end 10 år, hvori klagers forsikring og præmiefritagelse har været virksom med heraf følgende reguleringer og posteringer, er der tale om beregninger og oplysninger, som selskabet ikke er i besiddelse af, og som henset til den lange periode vil være særdeles ressourcekrævende at genfremstille manuelt.

Der har på klagers foranledning været afholdt et godt 3 timer langt møde i sagen den 12. august, hvor klager og dennes advokat deltog sammen med undertegnede, en af selskabets aktuarer og en medarbejder fra udbetalingsafdelingen. På mødet udfoldede selskabet meget store anstrengelser for at forklare de beregningsmæssige sammenhænge.

Selskabet har også efterfølgende i breve af 29. august og 2. september 2011, som begge vedlægges som **Bilag …** og i brev af 7. oktober og mail af 12. oktober **(Bilag …**) bestræbt sig på at forklare de forhold, som klager har udfordret, herunder gennemført manuelle beregninger med depotregnskaber for police -07 for årene 1999 til 2009. Selskabet har allerede strakt sig endog meget langt for at imødekomme klager.

Selskabet har dog afvist at udarbejde yderligere manuelle beregninger, da forsikringen er under udbetaling, herunder i form af bidragsfritagelse på aldersopsparingen. Selskabet mener ikke at kunden er berettiget til at kræve sådanne beregninger udført uden vederlag. Den reelle omkostning for en manuel aktuarberegning er 1400 kr. i timen, og da beregningen forventes at tage 1-2 dage, vil der i udgangspunktet være tale om en betydelig udgift for kunden. Selskabet har i brev af 29. august ved en fejl tilbudt at gennemføre beregningen for 1499 kr., hvilket selskabet telefonisk har meddelt klagers advokat, at vi føler os bundet af, dersom klager fortsat ønskede at få gennemført disse beregninger. Vi har ikke hørt yderligere i den anledning.

> Selskabet henviser i denne forbindelse til kendelse nr. 81.282 og 77.453, hvori nævnet i tilsvarende sager har fundet, at selskabet ikke er forpligtet til at levere allehånde beregninger og oplysninger til en kunde.
>
> Da der er tale om en pension under udbetaling, og da denne er aktiveret i 1999 har det ikke været muligt for os at få fat i en dækningsoversigt eller police fra før pensionen kom til udbetaling. Vi vedlægger dog kopi af policetillæg fra 2004 **(Bilag …)**, hvoraf fremgår, at klager på det tidspunkt havde krav på invalidepension på hhv. 394.451,64 kr. samt 91.316,64 kr. (i alt 485.768,28) og til kapitaludbetaling på 663.248,30 kr. eller 80.025 kr., i 10 år, hvortil kommer retten til præmiefritagelse, som AP Pension finansierer. Til sammenligning får klager udbetalt 577.200 kr. i invalidepension i 2012. Forhøjelsen skyldes bonusregulering. Det er selskabets påstand, at klager på intet tidspunkt har fået udbetalt mindre eller har fået mindre beløb tilskrevet i form af præmiefritagelse, end selskabet oprindeligt har lovet ham."

Nævnet har fået forelagt sagens omfattende mængde af bilag.

Nævnet udtaler:

Efter nævnets opfattelse er det i overensstemmelse med praksis, at selskabet og klagerens daværende arbejdsgiver i 1999 har kunnet indgå aftale om ændring af pensionsaftalen, herunder ændring af pensionsalderen med virkning for klageren. Indsigelser herom vil efter nævnets opfattelse i øvrigt nu være udelukket ved passivitet. Det af klageren og hans advokat anførte, kan ikke føre til et andet resultat.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke er fremkommet med forhold, der giver nævnet grundlag for at antage, at klageren ikke i forhold til selskabet har fået det, han har krav på. Nævnet finder derfor ikke anledning til at pålægge selskabet at foretage de manuelle beregninger, som klageren ønsker.

Ifølge nævnets vedtægter kan nævnet ikke pålægge perterne sagsomkostninger. Selskabets håndtering af sagen i øvrigt giver heller ikke grundlag for at pålægge selskabet at betale advokatomkostninger.

16. 78.884

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen